

[Statsministeren.]

der i Grunden havde Skylden for de elendige Forhold, Landbruget kom til at lide under; og da Selvforsyningen tvang os til at oprette Valutacentralen og foretage andre Foranstaltninger, holdt man sig ikke tilbage med Angreb paa denne Politik, til Trods for at det ærede Medlem Hr. Krag, som nu rettede Angreb just ud fra dette Synspunkt, har været ihærdigt medvirkende til at gennemføre denne politiske Ordning. Men altsaa disse Betragtninger over Regeringens og min Skyld kan vi tage os forholdsvis let.

Det ærede Medlem Hr. Krag bebrejdede mig, at jeg havde ansporet til de Krav, der var fremsat, og at jeg ved en Lejlighed havde sagt, at der fandtes Sultelønninger — et Øjeblik efter tilføjede det ærede Medlem ganske vist, at det er ganske rigtigt, at der er Lønninger, der er meget daarlige. Jeg ved ikke, hvorfor jeg ikke maa sige det, naar det ærede Medlem maa. Jeg har sagt, og det er rigtigt, at der er Sultelønninger, og det er Hovedsagen. Jeg plejer at sige det, der er rigtigt, saa vidt muligt . . . (Munterhed) . . . det er slet ikke morsomt, og jeg haaber, at det ærede Medlem Hr. Christmas Møller, som nu har faaet et lille Latteranfald, gør det samme, det vilde i hvert Fald være mest passende, om han gjorde det. Det var for saa vidt heldigt, at det ærede Medlem Hr. Krag selv sagde i sin Tale, at han betragtede Tingene med liberale Øjne, for det forklarer jo den Vanskelighed, der opstod mellem Virkeligheden og hans Teorier. Det er nemlig klart, at den Situation, hvori vi befinder os, intet har med Liberalisme at gøre, lige saa lidt som den hele Verdenssituation har det. Det nytter ikke at se paa Samfundet med den Øjenfejl, det ærede Medlem lider af, han maa se at finde nogle Brillen, der kan rette Fejlen. Vi lever ikke under Liberalisme, det er et helt andet System, der efterhaanden er kommet frem — der er blot nogle, som altsaa har bevaret de gamle Øjne eller de gamle Brillen, og som ikke ser den Forandring, der er sket.

Det ærede Medlem Hr. Krag anførte en Udtalelse om Arbejdernes høje Løn, som en Meningsfælle af mig har fremsat, og talte i denne Forbindelse og som en Modsætning dertil om Landbrugets Nød. Ja, ligesom man utvivlsomt maa erkende, at Arbejdernes Løn i Danmark er naaet op til en anstændig Højde, paa samme Maade tror jeg, det ærede Medlem roligt kan foretage en Sammenligning mellem danske Bønder og andre Landes Bønder, thi han vil opdage, at de danske

Bønder trods alt har det bedre end Udlandets.

Det ærede Medlem klager over, at Pristalsbestemmelserne i de gamle Overenskomster blev ophævet, og jeg forstod, at dette ogsaa skulde være Regeringens Skyld. Det er det imidlertid ikke. Jeg har i og for sig altid selv beklaget, at man lod denne Ventil til at undgaa Uoverensstemmelser bortfalde, men det skete vistnok med lige stor Ivrighed fra begge Sider; Arbejdsgiverne opsagde om Overenskomsterne og krævede Pristalsbestemmelserne ud af Verden, og de kom ud af Verden. Det har ikke noget med vor Politik at gøre.

Videre siger det ærede Medlem, at Statsministeren har ikke i Tide peget paa Faren i den Situation, som nu har udviklet sig. Det maa stadig være de liberale Øjne, der er Skyld i, at det ærede Medlem ikke ser, hvad der foregaar. Jeg har nemlig straks ved Lockoutens Udbrud peget paa Faren for Samfundet ved denne Konflikt og sagt, at man havde al mulig Grund til at befrygte, at den før eller senere vilde gribe ind paa Samfundets vitale Omraader og nødvendiggøre Foranstaltninger til Afværgelse af de Ulykker, der kunde komme. Det er utvivlsomt sagt den første eller anden Dag, da Lockouten gik sin Gang, og sagt gentagne Gange, og jeg har direkte paa Regeringens Vegne sammen med Udenrigsministeren henvendt mig til de to stridende Parters Ledere, Arbejdsgiverforeningens og De samvirkende Fagforbunds Ledere, og over for dem indgaaende paapeget de Farer for det Handelssystem, vi nu er tvunget ind i, som denne Lockout eventuelt maatte medføre, og efter at dette var sket, har 59 pCt. af Arbejdsgiverne besluttet, at Kampen skal fortsættes. Det er ikke paa Grund af manglende Tilkendegivelse af, at der er Fare paa Færde, det er paa Trods af disse Tilkendegivelser, at Lockouten kom til Udbrud.

Saa talte det ærede Medlem Hr. Krag om Eksportindustrien, som ikke kan bestaa eller ikke kan klare sig i Konkurrencen, naar Lønnen forhøjes. Det er dog aabenbart ikke paa det Punkt, der kan være Grund til saa megen Frygt. Jeg har ogsaa haft Forbindelse med Eksportindustriens Folk, og de, jeg har talt med, var uhyre ivrige efter at faa Lockouten sluttet og komme i Gang paa det Grundlag, Forligsmændenes Forslag indeholder. Det ærede Medlem kan prøve at gaa en Gang baade her i Salen og uden for Salen blandt Arbejdsgivere, som hører til Eksportindustrien, saa vil han sikkert kunne faa at vide, hvem der er Venner